

Femte söndagen i Treenighetstid

Rättfärdighet och barmhärtighet – Bjälken i ditt eget ögas söndag

2 Sam. 12:1-7; Rom. 2:1-4; Luk. 6:36-42; Ps 27:3-5

(PREDIKAN GIVEN I VÅR FRUS KAPELL, STOCKHOLM)

Det är säkert många av oss idag som undrar hur mycket man skall behöva stå ut med; hur mycket vi måste tåla. En annan fråga, kanske särskilt lämplig att ställa idag, är: Har Kyrkan gått under jord?

Det är en speciell dag idag. Såklart är det söndag; Herrens dag, som Kyrkan sedan sin första tid ägnar uppståndelsen och Jesu seger över döden; den Kyrka som är En och Helig – oavsett vad som sker i världen. Men idag är vi samlade – denna söndag i en lång rad av söndagar som varit och som skall komma – i en källare.

Det var tider då Kyrkan var tvungen att gå under jord och verka under maktens radar (som vi skulle ha sagt idag). Andra dagar har Hon varit synlig på ytan och byggt katedraler. Frågan är: När är Hon, vår Moder Kyrkan, sig själv? På ytan eller på djupet och på vems villkor?

Hur mycket måste vi tåla?

Det var en tid – kejsar Galerius' tid – och i synnerhet ett år, nämligen 311, då våra kristna systrar och bröder: förföljda, hotade, hånade (och värre) kunde andas ut. Gallerius' edikt; ”toleransediktet” skrevs och spreds. Ett stycke ur detta dekret lyder (och lägg märke till att det är en kejsare; en världens makthavare, som skriver!):

”Därför har vi, med hänsyn till vår människovärdighet och vår beständiga vana att ge alla människor tillgift, ansett att vi också i detta fall bör beredvilligt utsträcka vår tillgift, så att de åter får vara kristna och bygga upp de hus, i vilka de samlades, dock så att de inte gör något mot statens lagar. [...] Därför bör de kristna enligt denna vår eftergift be till sin gud för vårt, statens och sitt eget väl, så att staten på allt sätt blir bevarad oskadd och de kan leva tryggt i sina boningar.”¹

¹ Ur 'Galerius edikt 311', Kyrkligt documentarium, Martling Carl Henrik, Skelefteå: Artos & Norma, s. 58

Vad hände sedan? År 313 lät Konstantin göra Kristi lära inte bara tolererad, men påbjuden. Han hade sett tecknet: ”in hoc signo vinces” (i detta tecken skall du segra). Han hade också sett potentialen.

Vad hände med djupet? Fick man samtidigt allt sämre syn? Såg man det som måste ses? Ser man det idag? Har man blivit blind? Kan, som det frågades i Evangeliet, en blind leda en blind?

Var det inte samtidigt så att makt, girighet och högmod satte sina klor i de människor som hade fullmakt att leda?

Var är Hon idag? Är Kyrkan, i toleransens namn, hållen på plats, sjungande statens lov?

Kyrkan kan, så klart, inte hållas på plats av världslig makt. Kanske är det här, på djupet, det skall ske; härifrån Kyrkan, som motståndsrörelse, skall verka till människans och skapelsens bästa.

Det är kanske bara på ytan vi odlar oron; där som frågan om hur mycket vi skall tåla, frodas?

Kanske är det här i vår Moderns armar – på djupet, vi lär oss; odlar rättfärdighet och barmhärtighet. Vi sjöng i Psaltarpsalmen ”[ty] Han håller mig gömd i sin hydda på olyckans dag – Han beskyddar mig i sin boning, Han för mig upp på klippan.”

För visst är det så att ytan odlar förakt för Faderns stora godhet, mildhet och tålmod. Visst är det så att djupet är en förutsättning för att vi skall kunna förstå den, Hans, godhet som för människan till omvändelse.